

Pro Silva elvek mentén történő erdőkezelés az Aggteleki Tájegységben

A tájegységben lévő erdők közül jelenleg (2018. december) 2675,00 hektár vágásos, 1397,39 hektár faanyagtermelést nem szolgáló, 283,78 hektár átalakító és 209,42 hektár örökerdő üzemmódban kezelt. Az elmúlt tíz évben történt erdőkezelési tevékenységek vezérelve a vágásos üzemmódról való áttérés az örökerdő üzemmód felé, valamint a természetesség növelése volt. Fokozatosan kerültek átalakításra, illetve a jövőben is folytatódik azoknak a nem őshonos fajokból álló állományoknak az átalakítása, amelyek egyrészt a fenyőtelepítésekből (erdei és feketefenyő) alakultak ki, vagy az inváziós fajok (akác) betelepülése, terjedése révén jöttek létre.

A projekt keretében elkészült a Kardos-völgyi száralótömb (Aggtelek) száralási terve, amelynek megvalósítása során tovább javulhat erdeink természetessége, és hosszú távon az „őserdők” képéhez hasonló szerkezet alakítható ki.

Kardos völgyi száralótömb, Aggtelek

A tájékoztató
„A természetvédelmi
erdőkezelést és a
becserjesedéssel
vesélyeztetett védett
gyepek rehabilitációját
elősegítő infrastruktúra
fejlesztése az Aggteleki Nemzeti
Park Igazgatóság területén” című
(KEHOP-4.1.0-15-2016-00051) projekt
keretén belül került kiadásra.

Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság

3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.

Tel.: 36-48/506-000

Fax: 36-48/506-001

E-mail: info.anp@t-online.hu

Web: www.anp.hu;

anp.nemzetipark.gov.hu

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

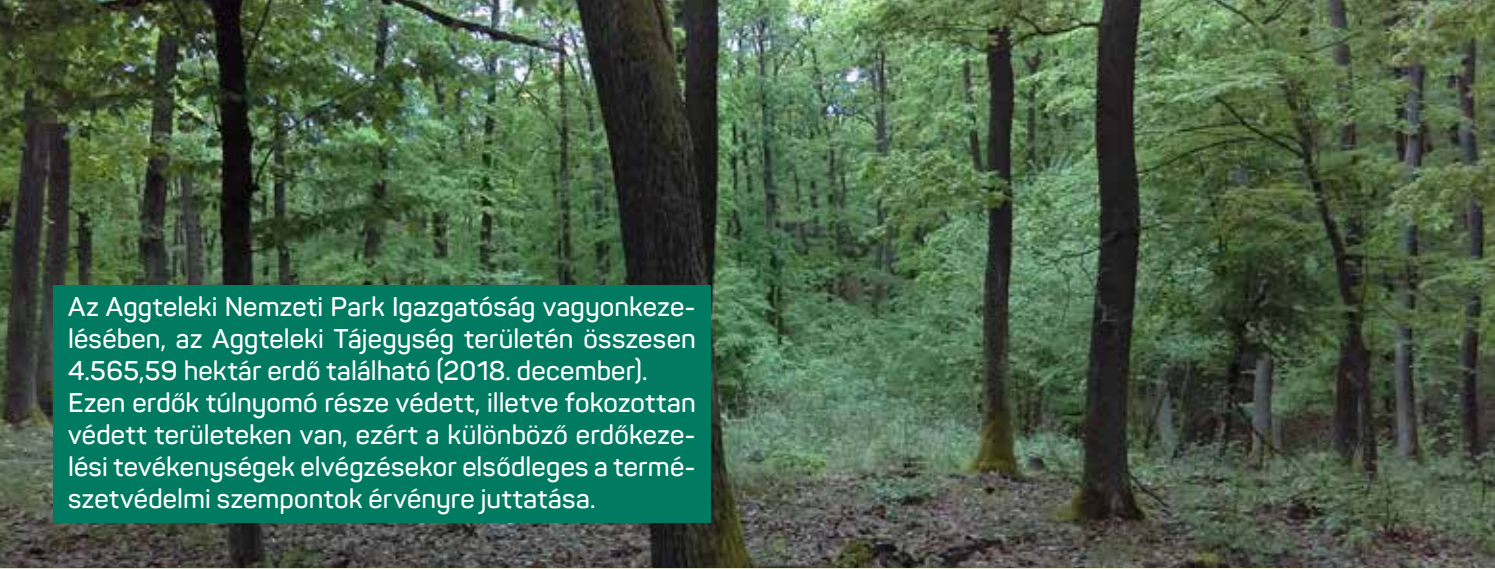
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

TÁJÉKOZTATÓ

az Aggteleki Nemzeti Park
Igazgatóság működési területén
a természetvédelmi célú,
Pro Silva elvek
mentén történő erdőkezelésekről

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság vagyongazdálkodásában, az Aggteleki Tájegység területén összesen 4.565,59 hektár erdő található (2018. december). Ezen erdők túlnyomó része védett, illetve fokozottan védett területeken van, ezért a különböző erdőkezelési tevékenységek elvégzésekor elsődleges a természetvédelmi szempontok érvényre juttatása.

A Pro Silva latin kifejezés, jelentése „az erdő javára”. Ezzel a névvel alapították meg a természetes folyamatokra alapozott erdőgazdálkodást szorgalmazó erdészek 1989-ben, Szlovéniában azt az európai szövetséget, amely mára több mint 20 országban tevékenykedik. A magyar nemzeti csoport PRO SILVA HUNGARIA néven alakult 1999-ben.

A PRO SILVA alapelvek

A PRO SILVA azokat az erdőgazdálkodási stratégiákat támogatja, amelyek oly módon optimalizálják az erdei ökoszisztémák fenntartását, védelmét és használatát, hogy az erdők tartamosan és fenntarthatóan tölthessék be ökológiai, szociális, és gazdasági szerepüket. A PRO SILVA által támogatott erdőgazdálkodás piaci és nem-piaci célokat egyaránt szolgál, és a teljes erdei ökoszisztémát veszi figyelembe.

A tartamosságot és fenntarthatóságot a lehető leg szélesebben értelmezve a PRO SILVA erdők négy rendeltetés betöltésével szolgálják a társadalmat:

1. az ökoszisztémák megőrzése;
2. a talaj és a klíma védelme;
3. a rekreációs, közjóléti, kulturális lehetőségek nyújtása;
4. a faanyag és más termékek termelése.

A természetközeli erdőgazdálkodás

A természetközeli erdőgazdálkodás nem más, mint olyan gazdálkodás, mely az erdők kezelését úgy végzi, hogy az erdőtermészetességi jellemzőkre tekintettel van, és olyan erdők létrehozására törekszik, amelyeknek – gazdasági céljai elérésével egyidejűleg – természetessége folyton növekszik, és nem végez olyan tevékenységet, ami a természetességet csökkenti.

A természetközeli erdőgazdálkodás részletei nem könnyen írhatók le, mivel ez inkább szemlélet, nem konkrét eljárás, amely alapvető jellemzőit megtartva a következőképpen értelmezhető:

- Az erdő valamennyi funkcióját egyaránt fontosnak tartja, tehát a védelmi, jóléti-szociális és gazdasági funkciót együtt kezeli.
- A természetes erdőfejlődés, szukcesszió folyamatait felhasználva, kifejezetten azokra építve, nem azok ellen tevékenykedik. Emiatt idegenek tőle a totális megoldások, a sematikus eljárások és a fölösleges, vagy túlzott mesterséges energia- és anyagbevitel. Megpróbál legteljesebb módon az általános erdődinamikai folyamatokra (felújulás, lékesedés, humusz-felhalmozódás, holt fák létének hatása) építeni, és ezzel együtt a helyi adottságokhoz (termőhelyi különbségek, faállományszerkezeti és -összetételei változatosság, mozaikosság stb.) igazodni.

- Alapvetően az őshonos (természetes és származék-) erdőkben folytatható. Nem őshonos fafajú erdőkben is törekedni kell a természetközeli gazdálkodásra, ilyenkor a munka a nem őshonos fafajokból álló állomány őshonossá való átalakítására irányul.

A szálalás

A szálalás a faállománynak évről évre megismétlődő, állandóan folyó, szálanként történő kitermelése úgy, hogy az egész faállomány szerkezetében lényeges változás ne álljon elő. Olyan erdőkezelési mód, ahol mindig teljes borítottságot ad az erdőállomány, ezért mindig többkorú, általában sok fafajú, csoportos szerkezetű, vagy szálanként elegyedő. A klasszikus szálaló erdőben minden korosztály jelen van. A szálaló erdő vertikálisan tagolt felső és középső koronaszintre, valamint cserjeszintre. A felújulás egyes vágásérett, vagy kitermelendő fák helyén természetes módon történik. A szálalás nem terület-, hanem faegyed-centrikus üzemmód. Az őserdő, vagy a természetes erdő dinamikájának fejlődési fázisai egy területen, egymás mellett megtalálhatók a szálaló erdőben azzal a különbséggel, hogy az őserdei faanyag-bomlási fázisát az ember megelőzi a hasznosítással. A szálaló erdő „örökerdőnek” minősíthető, azaz a szálaló erdő területét mindig erdő borítja.

Gazdálkodási mód	Természetközelség (becsült)
Őserdő	100 %
Szálalás	90 %
Szálaló vágás	80 %
	70 %
	60 %
Felújító vágás	50 %
	40 %
	30 %
Tarvágás	20 %
	10 %
Intenzív ültetvény	0 %

A szálalás végeredményben olyan erdőgazdálkodási üzemmód, amely leginkább kielégíti a természetközeli erdőgazdálkodás ismérveit.